KURJER WARSZAWSKI.

Dnia 17go Marca. Rok 1864. № 63 Dnia 5 (17) Marca 1864 Roku.

Czwartek. | Wschód Słońca g. 6 m. 13 Zachód „ „ 6 „ 6 | Jutro, N. M. P. Bolesnej i Gabryela A.

OD REDAKCJI KURJERA WARSZAWSKIEGO.

Z dniem 1szym Kwietnia, rozpoczynamy kwartał IIgi roku 1864.

Raczą Łaskawi Prenumeratorowie zamieszkali na prowincji, dla uniknienia wszelkiej zwłoki w odbiorze pierwszych numerów *Kurjera*, w następnym kwartale, poczynić wczesne na właściwych Urzędach i Stacjach Pocztowych zapisy.

Cena prenumeraty *Kurjera*, pozostaje ta sama, jaka była od początku założenia tego pisma:

W *Warszawie*, rocznie, rs. 4 kop: 80 (czyli złp. 32); półrocznie, rs. 2 kop: 40 (czyli złp. 16); kwartalnie, rs. 1 kop: 20 (czyli złp. 8). Z roznoszeniem do domów, po 5 kop: (czyli gr: 10) więcej na miesiąc.

Prenumerować można w Redakcji *Kurjera* i w Kantorach tegoż pisma.

W Królestwie zaś i w Cesarstwie, prenumerata wynosi: rocznie, rs 6 kop: 60 (czyli zł: 44); półrocznie, rs. 3 k. 30 (czyli zł: 22); kwartalnie rs. 1 k. 65 (czyli zł: 11).

Prenumeratorowie życzący odbierać *Kurjera* w oddzielnych kopertach, pod swoim adresem, tak w Królestwie jako i Cesarstwie dopłacą na koperty rs. 1, na kwartał, i wówczas z żądaniem swojem zechcą się zgłosić listownie do *Pocztowej Expedycji Gazet w Warszawie*, lub do *Redakcji Kurjera Warszawskiego*, przesyłając na prenumeratę: roczną, rs. 10 kop: 60; półroczną, rs. 5 k. 30; kwartalną, rs. 2 k. 65.

Ukaz o Komisji Likwidacyjnej.
(Dokończenie).

III. O sporządzaniu, sprawdzaniu i przywodzeniu do skutku tabeli likwidacyjnych.

Art: 28. Celem oznaczenia ilości gruntu na własność włościan przechodzącego, oraz ilości wynagrodzenia, przypadającego dziedzicom za zniesione powinności włościan, sporządzone będą *Tabele likwidacyjne*.

Art: 29. Dla każdej gromady wioskowej, mającej oddzielną Tabelę prestacyjną, lub tradycyjną, lub kontrakt lub inny podobny akt, określający rodzaj i wysokość powinności włościan, oddzielna Tabela likwidacyjna sporządzoną być ma. W gromadach wioskowych różnodziedzicznych do składu których wchodzą posiadłości kilku osób lub Instytutów, dla każdej posiadłości oddzielna Tabela likwidacyjna sporządzoną być ma.

Art: 30. Tabela likwidacyjna zawierać w sobie powinna:

a) wykaz wszystkich osad na własność włościan przechodzących, z pokazaniem oddzielnie osad przy wydaniu Ukazu z d. 26 Maja (7 Czerwca) 1846 roku istniejących od osad w późniejszym czasie urządzonych; osad podpadających pod moc rzeczonego Ukazu od niepodpadających pod niego, nakoniec osad przez włościan zajmowanych od osad pustkami pozostałych;

b) oznaczenie ilości gruntów każdej pojedynczej osady;

c) ścisłe wskazanie praw włościan do służebności i użytków jako to: (do drzewa budowlanego, opałowego, pastwisk i t. p.), jeśli prawa takowe według art: 11 Ukazu z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 r. o urządzeniu włościan im służą;

d) oszacowanie odbywanych z osady powinności;

e) wysokość wynagrodzenia dziedzica na zasadzie artykułów 16 do 26 Ukazu o Komisji Likwidacyjnej wyrachowaną.

Jeśli dziedzic zażąda wynagrodzenia za grunta na własność włościan przechodzące według oszacowania na zasadzie art: 27 Ukazu o Komisji Likwidacyjnej, to żądanie takowe winien zadeklarować w projekcie Tabeli Likwidacyjnej.

Art: 31. Formę Tabeli Likwidacyjnej Urządzający Komitet, ułoży bezzwłocznie po swem zainstalowaniu. Drukowane blankiety Tabel rzeczonych rozesłane zostaną do wszystkich Kass Powiatowych dla rozprzedaży takowych wszystkim potrzebującym po cenie jaką Komitet naznaczy.

Art: 32. Jednocześnie z rozesłaniem tych blankietów, Urządzający Komitet, drogą ogłoszeń w Dzienniku Powszechnym i w Dziennikach gubernjalnych, zawezwie wszystkich dziedziców dóbr prywatnych, instytutowych i Najmiłościwiej rozdarowanych, ażeby przygotowali projekta Tabel likwidacyjnych i najdalej w przeciągu roku jednego od dnia pierwszego ogłoszenia, przedstawili takowe właściwej Komisji Spraw Włościańskich, z wszelkiemi do nich potrzebnemi alegatami i objaśnieniami.

W miarę ustanawiania Komisjów i rewirów, oraz naznaczenia Komisarzy, podawanym będzie do powszechnej wiadomości wykaz gmin, z pokazaniem do której Komisji i do którego rewiru każda policzoną została.

Za nim atoli Komisje Spraw Włościańskich urzędować zaczną, każdy dziedzic może, jeśli znajdzie dla siebie dogodnem. przesłać sporządzony projekt Tabeli likwidacyjnej Gubernatorowi tej Guberni, w której dobra jego się znajdują. Tak otrzymane Tabele, Gubernator obowiązany jest przesłać bezzwłocznie gdzie należy.

Art: 33. W ogłoszeniu o składaniu Tabel likwidacyjnych wyraźnie powiedzianem być ma: że dziedzic któryby w terminie art: 32 oznaczonym nie przedstawił projektu Tabeli likwidacyjnej w przepisanej formie, utraci: 1) prawo proszenia o wynagrodzenie według oszacowania gruntów na zasadzie art: 27 Ukazu o Komisji Likwidacyjnej; 2) prawo otrzymania procentów od przypadającej mu wylikwidowanej należy-

tości za czas od 3 (15) Kwietnia 1864 r. do pierwszego terminu wypłaty kuponów, jaki po złożeniu przez dziedzica projektu Tabeli, nastąpi.

Art: 34. Projekta Tabel likwidacyjnych z dóbr prywatnych i Najmiłościwiej rozdarowanych, mogą być przedstawiane lub przez samych dziedziców, lub przez prawnie upoważnionych do tego pełnomocników. Obowiązek przedstawiania Tabel likwidacyjnych z dóbr pod opieką zostających wkłada się na opiekę; a z dóbr wszelkiego rodzaju Instytutowych na władze pod zarządem których dobra zostają.

Art: 35. W miarę otrzymywania projektów Tabel likwidacyjnych, Komisja spraw włościańskich, lub Gubernator (art: 32) wydawać będzie dziedzicom lub ich pełnomocnikom poświadczenia z odbioru i zaraz potem nie czekając upływu zakreślonego w art: 32 terminu, Komisarz rewirowy lub czasowa Delegacja (jeśli z rozporządzenia Komisji wyznaczoną została) do sprawdzenia tych projektów przystąpi.

Urządzający Komitet, o ile tego uzna potrzebę, wskaże Komisjom spraw włościańskich w jakich przypadkach dla sprawdzenia Tabel likwidacyjnych, mają być zsyłane na grunt Delegacje czasowe, oraz przepisze jaką koleją nadsyłane jednocześnie Tabele do sprawdzania brane być winny.

Art: 36. Komisarz rewirowy (lub Delegacja czasowa), najmniej na 7 dni przed przystąpieniem do sprawdzenia projektu Tabeli likwidacyjnej na miejscu, posyła do dóbr zawiadomienie o swojem przybyciu. W zawiadomieniu tem wyraźnie zapowiedzianem być ma, że kto przy odczytaniu sprawdzonej Tabeli likwidacyjnej (art: 44) w tenże sam dzień, ustnie lub na piśmie, nie zadeklaruje o powziętym zamiarze wystąpienia przeciw tej Tabeli, ten prawa tego tem samem się pozbawi. Dziedzic, lub pełnomocnik jego ma prawo być przy sprawdzeniu obecnym, atoli niestawienie się jego w oznaczonym terminie w żadnym razie sprawdzenia wstrzymywać nie może.

Art: 27. Sprawdzenie rozpoczyna się od konfrontacji przedstawionego projektu Tabeli likwidacyjnej z oryginalnemi dokumentami (Tabelami prestacyjnemi, lub tradycyjnemi lub kontraktami i t. p.) na których dotąd opierały się prawa gruntowe włościan i ich powinności.

Art: 38. Następnie, przedstawiony projekt Tabeli likwidacyjnej odczytany zostanie słowo w słowo włościanom na Zebraniu Gromady wioskowej, w obecności miejscowego Sołtysa i trzech świadków z osób do gromady nie należących, których Komisarz rewirowy (lub Delegacja czasowa) zawezwie. Na świadków wzywani będą przed innemi, Sołtysi z wiosek sąsiednich.

Art: 39. Każdy zarzut włościan przeciw projektowi Tabeli likwidacyjnej, ulegnie osobnemu na gruncie zbadaniu. Niezależnie od takowego, a nawet i wtenczas chociażby włościanie żadnych nie przedstawili ze swej strony zarzutów, Komisarze rewirowi (lub Delegacja czasowa) jest w obowiązku przekonać się: czy pod wyjątki artykułem 10 Ukazu z d. 19 Lutego (2 Marca) 1864 r. o urządzeniu włościan objęte, nie podciągnięto takich osad, które w moc art: 5 tegoż Ukazu na własność włościan przejść były powinny i czy ilość gruntów w osadach włościańskich oraz wysokość powinności włościańskich w projekcie Tabeli likwidacyjnej, nie zostały wyżej nad rzeczywistość podane. Do rozwiązania zachodzących pod tym względem wątpliwości, posłużyć mogą: przegląd miejscowości, wypytanie ludzi okolicznych, informacje o ilości zasiewów i pokosów; oraz przejrzenie dokumentów, jako to: planów, kontraktów, a w szczególności Tabel prestacyjnych. Gdyby przytem układający Tabelę likwidacyjną twierdził, że w Tabeli prestacyjnej pokazano mniejszą ilość gruntów nad rzeczywiście przez włościan posiadaną, to twierdzenie tego rodzaju pod rozwagę branem nie będzie i uchyla się jako rozpoznaniu niepodlegające.

Art: 40. Jeśliby, po sprawdzeniu okazało się, że po ogłoszeniu Ukazu z d. 26 Maja (7 Czerwca) 1846 r., dziedzic zarządził samowolną, należytym porządkiem nieupoważnioną, zamianę wszystkich lub niektórych w posiadaniu włościan dawniej, znajdujących się gruntów na dworskie, z przeniesieniem lub bez przeniesienia budowli włościańskich, i jeśliby włościanie, według nadanego im artykułem 8 Ukazu z d. 19 Lutego (2 Marca) 1864 r. o urządzeniu włościan prawa zanieśli żądanie oddania im tych gruntów napowrót w dawnych granicach, a polubowna w tym przedmiocie ugoda między niemi a dziedzicem nie doszła do skutku, to Komisarz rewirowy (lub Delegacja czasowa) w razie potrzeby zniesie się z Komisją Spraw Włościańskich o wyznaczenie Jeometry na koszt dziedzica dla sporządzenia planu dawnych i teraźniejszych granic włościańskich posiadłości.

Art: 41. Dla ustanowienia wysokości tych powinności, wedle których oblicza się przypadające dziedzicowi wynagrodzenie, ma być wziętą za zasadę oznaczona w Tabeli prestacyjnej lub w kontrakcie powinności, chociażby nawet takowa, po sporządzeniu tej Tabeli, lub po zawarciu kontraktu, podwyższoną została. Jeśliby okazało się przeciwnie, że po sporządzeniu Tabeli prestacyjnej lub po zawarciu kontraktu, dziedzic poprzestawał na mniejszej jak w tych aktach powinności, to wyrachowanie wynagrodzenia na podstawie tej obniżonej powinności dopełnionem być ma.

Art: 42. Przy sprawdzeniu ogólnej summy, żądanego wynagrodzenia, Komisarz rewirowy (lub Delegacja czasowa) jest w obowiązku mieć na uwadze art: 22 Ukazu o Komisji Likwidacyjnej, i w tych przypadkach, kiedy znajdzie zasadę do zastosowania go przedstawi wniosek o ile z tego tytułu wynagrodzenie zredukowanem być ma.

Art: 43. Po ukończeniu sprawdzenia, Komisarz rewirowy (lub Delegacja czasowa) w razie potrzeby, poprawi lub przerobi projekt Tabeli likwidacyjnej, poczem odczyta go słowo w słowo, dodając potrzebne wyjaśnienie, na zebraniu gromady wioskowej, w obecności dziedzica lub jego pełnomocnika (jeśli dziedzic lub pełnomocnik będą na miejscu) i świadków z osób do gromady nie należących.

Art: 44. Tak dziedzic lub jego pełnomocnik, jak i cała gromada wioskowa i każdy z pojedynczych gospodarzy, gdyby kto nie był zadowolniony, może po odczytaniu Tabeli, lub zaraz podać na piśmie swoje zarzuty, lub zapowiedzieć tylko, ustnie lub na piśmie, że zarzuty we właściwym poda terminie. Czyniącemu zaraz zarzuty lub zapowiadającemu takowe, sprawdzający Tabelę obowiązany jest, w tenże sam dzień, wy-

dać stosowne poświadczenie za swoim podpisem, jeśli strona interesowana sama tego zażąda.

Art. 45. Zarzuty, które zaraz na miejscu przy odczytaniu Tabeli na pismie przedstawione nie były, poddane być mają Komissji Spraw Włościańskich.

Art. 46. Do złożenia zarzutów na pismie w zastosowaniu się do Art. 44 we właściwym czasie zapowiedzianych, wyznacza się jedno-miesięczny termin od dnia zapowiedzenia. Zarzuty pisane być mogą po polsku, po rosyjsku lub po niemiecku. Do podania zarzutów wyżej wspomnione poświadczenie przyłączać należy.

Art. 47. O odczytaniu poprawionego projektu Tabeli likwidacyjnej, i o nastąpionych zapowiedzeniach, jeśli takowe miały miejsce, (art: 43 i 44) sporządza się osobny protokół, za podpisem Komisarza rewirowego lub Komisarzy (jeśli sprawdzenie odbywała Delegacja czasowa). Dziedzic lub jego pełnomocnik (jeśli jeden lub drugi przy odczytaniu Tabeli był obecnym), miejscowy sołtys i świadkowie, mogą też podpisać protokół lecz nie zmuszają się do podpisania go, jeśli sami tego dobrowolnie nie uczynili.

Art. 48. Komisarz rewirowy (lub Delegacja czasowa) dołącza do każdego sprawdzonego lub poprawionego projektu Tabeli likwidacyjnej objaśnienie, w którym obejmie wszelkie dane i okoliczności na gruncie wykryte i za zasadę przez niego przyjęte. Objaśnienie to zawierać powinno.

a) na czem znalazł oparte gospodarcze stosunki włościan z dziedzicem, czy to na Tabeli prestacyjnej, tradycyjnej, czy też na innym jakim dokumencie;

b) ile osad nie weszło do Tabeli likwidacyjnej, kto takowe posiada, gdzie one są położone i na jakiej zasadzie takowe wypuszczone zostały z liczby osad na własność przez włościan nabytych;

c) czy gospodarze otrzymali całą ilość gruntów jaka przy wydaniu Ukazu z d. 26 Maja (7 Czerwca) 1846 r. w ich była posiadaniu i w dawnych granicach, a jeśli od tego czasu ilość gruntów, które dawniej włościanie posiadali, zmniejszoną została, lub jeśli zaszły zamiany gruntów włościańskich na folwarczne to, czy to należytym porządkiem zatwierdzonem zostało.

d) czy włościanie byli w używaniu w czasie wydania Ukazu z d. 26 Maja (7 Czerwca) 1846 roku, i jakich służebności i użytków (jako to: drzewa budowlanego lub opałowego, pastwisk, w lasach dziedzica i jakich mianowicie) a jeśli od tego czasu użytkowanie takowe zmniejszeniu lub chyleniu uległo, to objaśnić należy czy to nastąpiło na prawnej zasadzie;

e) do jakiego z dwóch rzędów, o których w art: 16 Ukazu z d. 19 Lutego (2 Marca) 1864 r. o Komisji likwidacyjnej, jest mowa, zaliczoną została każda z osobna osada, jakie po szczególe powinności i w jakiej wysokości weszły do oszacowania według art: 17 i 19 tegoż Ukazu, jakie powinności pod rachunek brane nie były na zasadzie art: 15 tegoż Ukazu, na jakiej zasadzie ustanowiono wysokość i rodzaj powinności, to jest: czy na zasadzie dokumentów (Tabeli prestacyjnej i innych kontraktów i t. p.), czy też na zasadzie powziętych na gruncie informacji: w jakim sposobie oszacowano powinności spadającej z każdej osady i wyrachowano wysokość wynagrodzenia i

f) kto i jakiego rodzaju podał zażalenie lub zapowiedział spory, przy sprawdzeniu projektu Tabeli likwidacyjnej i co z ich roztrząśnięcia się wykryło.

Art: 49. Jeśli przy poprawieniu projektu Tabeli likwidacyjnej, włościanie zażądali przywrócenia granic poprzedniego ich posiadania, przez samowolną zamianę naruszonych i jeśli słuszność takiego żądania uznaną została, to w dodatkowem objaśnieniu zamieścić należy szczegółowe wnioski, w jakim sposobie przejście z nowych do dawnych granic uskutecznionem być może.

Art: 50. Jeśli włościanie wnieśli żądanie o wynagrodzenie im strat z powodu samowolnej zamiany dawniejszych służebności i użytków lub przeniesienie ich siedzib, lub jednego i drugiego razem, to Komisarz rewirowy (lub Delegacja czasowa) po zbadaniu rzeczy, sporządzi także oddzielnie dodatkowe w te mierze wyjaśnienie.

Art: 51. Wymienione w artykułach 49 i 50, dodatkowe wyjaśnienia na zebraniu gromady wioskowej jednocześnie z projektem sprawdzonej lub poprawionej Tabeli likwidacyjnej, odczytane być powinny.

Art: 52. Sprawdzone na gruncie Tabele likwidacyjne ze wszystkiemi anexami, odsyłać należy albo Komisjom Spraw Włościańskich dla przygotowawczego ich rozpoznania, albo Urządzającemu Komitetowi.

W jakich przypadkach sprawdzone Tabele likwidacyjne wprost do Urządzającego Komitetu odsyłane być mają, tenże Komitet przepisze.

Art: 53. Tabele likwidacyjne, wnoszą się do Urządzającego Komitetu dla ostatecznego zatwierdzenia. Porządek w jakim Tabele likwidacyjne rozpatrywane i zatwierdzane będą, Komitet na zasadzie art: 8 przepisze.

Art: 54. W miarę zatwierdzenia Tabel likwidacyjnych, Urządzający Komitet ustanawia summy wynagrodzeń dziedzicom przypadające. O każdem przyznanem wynagrodzeniu w Dzienniku Powszechnym ogłoszonem będzie.

Porządek wydawania wynagrodzeń w oddzielnym Ukazie z d. 19 Lutego (2 Marca) 1864 r. o Komisji likwidacyjnej jest wskazany.

Art: 55. Oryginalne, ostatecznie zatwierdzone Tabele likwidacyjne odsyłają się, dla wprowadzenia ich w wykonanie, właściwym Komisjom Spraw Włościańskich z dołączeniem kopji zatwierdzających te Tabele decyzji i postanowień w przedmiocie poczynionych zarzutów.

Art: 56. Podświadczona kopja każdej ostatecznie zatwierdzonej Tabeli likwidacyjnej z rozporządzenia Komisji Spraw włościańskich, na drukowanym blankiecie wydaje się dziedzicowi lub jego pełnomocnikowi, a jednocześnie wydaje się także na drukowanym blankiecie sołtysowi wioski wypis z Tabeli, obejmujący w sobie wiadomość o liczbie osad, o ilości ich gruntów, o służebnościach i użytkach. Za kopję Tabeli i za wypis z niej, włościanie i dziedzic zapłacą, na pokrycie wydatków kancelaryjnych, po 30 kopiejek za arkusz, oprócz ustanowionej za blankiety należytości. Druga kopja Tabeli przesłaną będzie Rządowi Gubernjalnemu dla zachowania, a oryginał Tabeli zwróconym zostanie Urządzającemu Komitetowi.

(*)

Na wypisy z Tabeli oddzielną formę Urządzający Komitet przepisze.

Art: 57. Sołtysi wioskowi, oraz wójci gmin, obowiązani są niezwłocznie wypełniać wszelkie legalne żądania Komisarzy rewirowych i Delegacji czasowych, przy sprawdzaniu i wprowadzaniu w wykonanie Tabel likwidacyjnych.

Art: 58. Na zaniesione w właściwym czasie prośby dziedziców (art: 32 i 33) o wyznaczenie im wynagrodzeń według oszacowania gruntów przeszłych na własność włościan, oszacowanie odbywać będą, z rozporządzenia Urządzającego Komitetu, oddzielne Komisje lub Delegacje czasowe, do składu których dodany będzie Urzędnik z Komisji Rządowej Skarbu delegowany, dla zabezpieczenia interesów Skarbu.

Art: 59. Summa wynagrodzenia, w skutek każdego odbytego oszacowania, ustanowioną zostanie porządkiem, jaki Urządzający Komitet na zasadzie art: 8 i 53 przepisze.

PRZEPISY DODATKOWE.

Art: 60. Rozwinięcie niniejszego Ukazu, i wydanie odpowiednich Instrukcji, wkłada się na Urządzający Komitet.

Art: 61. Dawniejsze postanowienia, o ile niniejszemu Ukazowi okażą się przeciwne, uchylają się.

Art: 62. Wykonanie tego Ukazu, który bezzwłocznie w Dzienniku Praw zamieszczonym być ma, Namiestnikowi w Królestwie, Urządzającemu Komitetowi i innym Władzom, w czem do której należy, poruczonem zostaje.

Dan w Petersburgu dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 r.
(podpisano) „ALEXANDER."
przez CESARZA i KRÓLA.
Minister Sekretarz Stanu,
w zastępstwie Towarzysz Ministra
(podpisano) W. *Płatonow*. (D. P.)

NAJAŚNIEJSZY PAN mając sobie przedstawione najpoddanniejsze adresa mieszkańców gminy Sieluń w powiecie Pułtuskim w gubernji Płockiej, starozakonnych mieszkańców miasta Nasielska w tymże powiecie i starozakonnych mieszkańców miasta Ostrowa w gubernji Warszawssiej,—Najwyżej rozkazać raczył: wszystkim osobom, które adresy takowe podpisały, za wyrażone przez nie uczucia wiernopoddańcze, oznajmić w Imieniu JEGO CESARSKIEJ KRÓLEWSKIEJ MOŚCI podziękowanie. (Dz: P.)

— Szeregowiec warszawskiej straży policyjnej Jan *Miszczuk*, według odbytego nad nim Polowego Sądu Wojennego okazał się winnym zdrady stanu, ponieważ we Wrześniu r. z., uciekł z warty policyjnej do złoczyńców, którzy zbierali się w ogrodzie tutejszego klasztoru Bernardynów i przy ich pomocy usiłował wyjść z Warszawy do jednej z band buntowniczych, lecz przed spełnieniem tego został aresztowany w zmiankowanym ogrodzie, już przebrany w odzież cywilną.

Za to przestępstwo, Miszczuk, wyrokiem Polowego Sądu Wojennego, na zasadzie art: 561, 563 i 569 Ks: I. Wojenno Karnej ustawy, jako zdrajca i dezerter, skazany został, po pozbawieniu wszystkich praw stanu, na karę śmierci przez rozstrzelanie.

Kara ta wykonaną zostanie d. 5 (17) marca, o godzinie 9-ej rano w rowie Warszawskiej Aleksandrowskiej Cytadeli. (Dz: P.)

Na posiedzeniu dnia 25 Lutego (8 Marca) r. b., Rada Administracyjna mianowała: Radcę Kolegialnego Hilarego *Woźnickiego*, Sędziego Sądu Apelacyjnego Królestwa, Prezesem Sądu Kryminalnego Gub: Warszawskiej;—oraz uwolniła na własne żądanie: Bogumiła *Rode*, od urzędu Radcy Wydziału Administracyjnego w Rządzie Gubernialnym Augustowskim, z prawem noszenia munduru;—a Erazma *Rożyckiego*, od obowiązków Opiekuna Prezydującego w Radzie Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych Powiatu Kieleckiego. (Dz: P).

Komisja Rządowa Spraw Wewnętrzycnnych.—Na zasadzie odezwy Konsulatu Jeneralnego C. K. Austrjackiego z. d. 18 Lutego r. b., Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości powszechnej, że dla ułatwienia stosunków handlowych pomiędzy Cesarstwem Austrjackiem i Królestwem Polskiem, Ministerstwo Państwa Austrjackiego reskryptem z dnia 1 Lutego r. b. Nr. 1830 wydało zarządzenie, dozwalające: wełnę przeznaczoną na handel opakowaną i zostawioną w miejscach (magazynach i fabryk ch), w których nie może mieć zetknięcia z bydłem rogatem, wprowadzać do Austrji, jako też przewozić ją transito,—pod warunkiem wszakże, aby handlujący udowodnili świadectwami wierzytelnemi, że wełna wprowadzić się mająca zakupioną była w miejscach Królestwa Polskiego wolnych od zarazy księgosuszu, oraz, że ani w czasie zakupu tejże wełny, ani wkrótce przedtem zaraza ta w pomienionych miejscach nie grasowała.—Warszawa d. 26 Lutego (7 Marca) 1864 r.—Inspektor Główny Służby Cywilno-Lekarskiej, Rzecz: Radca Stanu, *Kochański*.—Szef Biura *Chawłowski*. (Dz: P.)

Magistrat Miasta Stołecznego Warszawy.— Dostrzeżonem zostało, że niektórzy stróże domów prywatnych, w bliskości kranów pożarnych Wodociągowych położonych, pomimo że one są zamykane, dobierają do nich kluczów od powozów, otwierają krany, a z nich nietylko czerpią wodę do beczek, ale nadto używają jej do przepłukiwania rynsztoków, pozostawiając najczęściej kran nie domknięty, skutkiem czego marnuje się znaczna ilość wody, i zalewają się studzienki kranów, które w obecnej porze łatwo zamarznąć mogą i stać się znacznych szkód przyczyną. Ponieważ do zaopatrywania w wodę mieszkańców przeznaczone są zdroje Wodociągowe, w różnych punktach miasta ustawione, Magistrat przeto w celu, aby się nikt niewiadomością pod tym względem nie wymawiał. jak to dotychczas nieraz zdarzało się, ogłasza że krany pożarne urządzone są na to, aby w przypadkach pożaru Straż Ogniowa mogła z nich czerpać potrzebną do ratunku wodę; oraz w czasie suchych dni lata do polewania ulic; że zatem krany te jedynie dla pomienionej straży posługują: prywatnym zaś mieszkańcom czerpanie z nich wody lub użytkowanie w jakikolwiekbądź sposób jest wzbronione pod karami przepisami Policyjnemi oznaczonemi.— P. o. Prezydenta, Jeneralnego Sztabu Jenerał Major, **Witkowski.** — Naczelnik Kancelarji, **Luceński.** (D. P.)

Dyrekcja Dróg Żelaznych Warszaw:-Wiedeńskiej, i Warsz:-Bydgoskiej.— Podaje do wiadomości powszechnej, że poczynając od d. 27 b. m. bieg pociągów pospiesznych (sznelcugów) w obu kierunkach na Drodze

Żelaznej Warsz:-Wiedeńskiej, czasowo wstrzymanym zostaje. Podróżni zatem udający się do Stacji między Skierniewicami, Sosnowcem i Granicą, mogą jechać tylko pociągiem osobowym wychodzącym z Warszawy o godz: 10 m. 30 z rana; w kierunku zaś odwrotnym z tychże Stacji, pociągiem wychodzącym z Sosnowca o godz: 7 m. 20 rano, z Granicy o godz: 7ej rano, i przychodzącym do Warszawy o godz: 5ej m. 30 po południu.

Instytut Muzyczny Warszawski.—Na przedstawienie Dyrektora Instytutu Muzycznego, Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych mianowała: Sekretarza Konsystorza Jeneralnego, Kandydata Śtej Teologji JX. Ignacego *Dudrewicza*, Nauczycielem Religji;—Nauczycielkę Fortepianu w Instytucie Alexandryjsko-Maryjskim, Pannę Marję *Bonfils*, Nauczycielką w klasie fortepianu IIgo oddziału;—Artystę Orkiestry Teatrów Warszawskich, P. Karola *Studzińskiego*, Nauczycielem w klasie Solfedziów i Zasad Wyższych Muzyki.—Warszawa d. 3 (15) Marca 1864 r.—Apolinary *Kątski.*
(Dz: P.)

Niektóre osoby, dostarczają bieliznę i inne przedmioty dla więźni politycznych osadzonych w 10ym pawilonie Alexandryjskiej Cytadeli, z kartkami na papierze podlegającemi łatwemu zniszczeniu w czas dżdżysty, wypisując na onych ile czego przysyłają, a nie wymieniają nazwiska dla kogo mianowicie, przez co utrudzają odbiór i narażają się na stratę przyniesionych rzeczy. Dla zapobieżenia czemu, podaje się do wiadomości interesowanych, że: 1) Każdy przynoszący bieliznę i inne przedmioty, winien takowe ułożyć w koszyk z przykrywą zawiązaną, a po oddaniu, czekać koniecznie na zwrot koszyka z brudną bielizną. 2) Na tymże koszyku z wierzchu w miejscu widocznem, ma być przymocowana kartka z ceraty z wyraźnym olejnym nadpisem: imienia i nazwiska, dla kogo przesyłka, bez żadnych innych dodatków. W środku zaś na osobnym papierze spis przesyłanych przedmiotów. Tak samo zastosować się wypada przy oddawaniu rzeczy w walizach lub tłomokach. 3) Dozwolonem jest przyjmować: ubranie, bieliznę, frukta, cukierki, karmelki, bez papieru, tytoń i nie więcej jak parę butelek zwyczajnego stołowego wina. Inne zaś przedmioty, jako to: jadła różne i ostre napoje są wzbronione, przeto takowych nie należy przysyłać, gdyż zwrot ich dużo zajmuje czasu. 4) Niestosujący się do powyższych zastrzeżeń, sam sobie winę przypisze, jeżeli rzeczy przyniesione odebranemi nie będą. (Gaz: Pol:).

Wędrowiec, Nr 62, z d. 10 b. m. mieści: Ameryka w prawdziwem swem świetle (z 2ma drzeworytami); Niemowlę, poezja (z 1 drzeworyt:); *Fantazja*, przysłowie A. de *Musseta*; Pogadanki hygieniczno-pedagogiczne starego praktyka; Rozmaitości; Mieszkania ludzkie (z 3ma drzeworytami); Wspomnienia z podróży do wód mineralnych w Niemczech; Karykatury Chama z 3ma drzeworytami).

Xięgarnia i skład nót muzycznych *Gebethnera* i *Wolffa*, przy ulicy Krak:-Przedm: Nro 415, otrzymała następujące nowości: Józefat *Zielonacki*: *Pandekta* czyli Wykład Prawa prywatnego Rzymskiego, 2 tomy, złp. 26 gr. 20; Adam *Słoński*: *Pogląd na Stany Zjednoczone* Północnej Ameryki, oraz na wojnę toczącą się obecne w tym kraju i przyczyny, które są głównym jej powodem, złp. 2 gr. 15; Wincenty *Pol*: *Pachole Hetmańskie*, 2 tomy, złp. 26 gr. 20.

W xięgarni i składzie nót pod firmą E. *Wende* i *Spółka*, przy ulicy Senatorskiej Nr 2, wprost P. *Dobrycza*, są do nabycia następujące nowości: W. *Pola*, Pacholę Hetmańskie, 2 tomy złp. 26 gr: 20. Z. A. *Kowalski*, Pszczolnictwo ogrodowe i domowe teoryczno-praktyczne złp. 2. Taryfa domów miasta stołecznego Warszawy i Przedmieścia Pragi, złp. 2.

Mapka sytuacyjna Sonderburga i *szańców Düppel w Danji*, wyszła z Litografji Henryka *Hirszel* w Warszawie Nro 415, i jest do nabycia we wszystkich xięgarniach i składach materjałów pismiennych w Warszawie i na prowincji; cena kop: 5 (gr. 10).

Hr: *Montalembert*, autor opisu żywota Śej Elżbiety Królowej Węgierskiej, napisał obecnie życiorys Śej Jadwigi Królowej Polskiej.

(A. n.) W tych dniach wykończył dwa nowe Ołtarze, P. Józef *Fetter*, Fabrykant wyrobów pozłotniczych, w mieście Jeżowie; praca więc takowych, zasługuje na szczytną pochwałę, a zarazem i rekomendację młodego Fabrykanta. Uznawszy Nadzór Kościoła wyborną znajomość sztuki, jaką posiada P. Józef *Fetter*, nie może więc tego pominąć, aby go nie zalecić JJWW. PP. Kolatorom i WW. XX. Proboszczom.— P. Józef *Fetter*, mieszka w Warszawie w hotelu Litewskim.— Prob:, X. *Załęski.*— Wikary, X. *Stachowicz.*

Na jednym z koncertów danych w Paryżu dla Arcy-Xięcia *Maxymiljana*, Cesarz *Napoleon* mówił z naszym ziomkiem, pianistą *Wieniawskim* i przedstawił go Cesarzowej. Dnia 7 b. m. był u dworu koncert. Lubo na koncertach dworskich wokalnych, z towarzyszeniem orkiestry, rzadkiemi są sola pojedyńczych instrumentów, Cesarzowa Francuzów tym razem, wyjątek zrobiła dla jednego z najznakomitszych uczniów konserwatorjum Paryzkiego, P. Józefa *Wieniawskiego.* Odegrał on na fortepjanie z wielkim powodzeniem dwa utwory muzyczne swego układu, i usłyszał najpochlebniejsze pochwały.

Jutro, o godzinie 11tej rano, odbędzie się w Kościele Śgo Jana, w Kaplicy PANA JEZUSA u Fary, Msza Święta żałobna, za spokój duszy ś. p. Joanny *Krafft;* na którą, zaprasza się Krewnych, Przyjaciół i Znajomych.

Jan-Samuel *Diehl*, Obywatel tutejszy, po długiej i ciężkiej chorobie, onegdaj przeniósł się do wieczności, przeżywszy lat 61. W smutku pogrążona Żona i Dzieci, zapraszają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych, na wyprowadzenie zwłok, jutro o godz: 4tej po południu, z Kaplicy przy Szpitalu Ewangelickim, na cmentarz Ewangelicko-Reformowany.

Jutro, jako w Uroczystość MATKI BOZKIEJ *Bolesnej*, a następnie pojutrze jako w dzień Śgo Józefa, odbędą się Nabożeństwa Bractwa Matek Chrześcjańskich w Kościele PP. *Wizytek*, o godz: 10½ z rana.

Złożono w Redakcji *Kurjera* od M. B. złp. 8 dla Teofili *Ziomkowskiej*, od lat 20 dotkniętej kalectwem przy

ulicy Przyrynek pod Nr 1885, którą *Kurjer* nieraz już litościwym Czytelnikom polecał.

Stroskani Rodzice ś. p. Ignacego *Mierzwińskiego*, Ucznia Szkoły Głównej, zapraszają Krewnych, Znajomych, Przyjaciół i Kolegów zmarłego, na żałobne Nabożeństwo, za jego duszę, jutro o godz: 11tej z rana; w Kościele OO. *Kapucynów* odbyć się mające.

Anna-Józefa *Lange*, Nauczycielka w Gimnazjum Żeńskiem przy ulicy Niecałej, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzona ŚŚ. SAKRAMENTAMI, onegdaj rozstała się z tym światem. Pogrążona w smutku Familja, zaprasza Krewnych i Przyjaciół, na exportację zwłok, jutro o godz: 3ciej po południu, z Kaplicy XX. *Reformatów*, na cmentarz Powązkowski.

W dniu onegdajszym na ulicy Marszałkowskiej dostrzeżony został mocno chory człowiek z nazwiska i pochodzenia niewiadomy, który będąc odwieziony do kancelarji cyrkułu 8-go, wkrótce życie zakończył: śmierć jego jak się zdaje nastąpiła skutkiem napadu apoplektycznego. W tymże dniu w domu pod Nr. 280/1, na Pradze w komórce dostrzeżone zostało ciało starozakonnego Joska *Zagtreger*, handlarza wiktuałów lat 48 wieku liczącego, który przez powieszenie się życie sobie odebrał. (Dz. Pow.

Jutro o godz: 10tej z rana, w Kościele XX. *Bernardynów*, odbędzie się żałobna Wotywa, za duszę ś. p. Józefy z Holsztyńskich *Hornowskiej*: na którą, pozostała Córka, zaprasza Krewnych, Przyjaciół i Znajomych.

Wszystkim obecnym w dniu 10 b. m. na pogrzebie ś. p. Benigny z Olszewskich *Krukowskiej*, najlepszej i nieodżałowanej mej Żony i Matki, składam najszczersze podziękowanie, za tę ostatnią oddaną jej posługę.— T. K.

Onegdaj t. j. 15 b. m. w Kollegjum Kościelnem Ewangelickiem rzadką bardzo obchodzono uroczystość, mianowicie 50 letni jubileusz urzędowania jako Członka tegoż Kollegjum P. Krysztofa *Krauze*. Nie wielu jest tych szczęśliwych co 50 lat bez przerwy na publicznych posługach spędzić mogą, a między niemi bardzo mało zapewne takich, coby pół wieku na urzędzie bezpłatnym bliźnim poświęcili. Członkowie też Kollegjum oceniając to szlachetne poświęcenie P. *Krauzego*, wymownemi słowy uczcili jego zasługę i doręczyli mu podziękowanie na piśmie nader starannie przez P. Teodora *Chrzońskiego* pod względem kalligraficznym wykonane i odpowiedniem malowidłem przyozdobione. Nadto o obchodzie tym stosowną w protokule posiedzeń uczyniono wzmiankę. Podziękowanie Szanownemu Jubilatowi złożone (utworu P. Ludwika *J.*) brzmi jak następuje:

Komu BÓG pół stulecia pracować dozwolił
Dla dobra współwyznawców, komu w późnej dobie
Dał szacunek u ludzi i serca zniewolił,
Ten trwalszy od granitu pomnik wznosi sobie,
Bo wdzięczna o nim pamięć nigdy nie zaginie.
Tyś poczciwą nam służbą przewodniczył w czynie,
A byłeś dla nas wzorem w cnocie i pokorze,
Więc żyj nam długo jeszcze, sędziwy *Nestorze!*

Powtarzając ten wierszyk nie możemy jak tylko połączyć z hołdem złożonym Jubilatowi przez najbliższych świadków Jego zasług i nasze szczere życzenia.

Wyszedł Nr 11 *Gazety Rolniczej*, który zawiera następujące artykuły: Obraz Kultury ogólnej, wystawiający wszystkie odcienia zajęć życia Ziemiańskiego czyli Polańskiego, ułożony przez Wojciecha *Jastrzębowskiego*. Neapol pod względem gospodarstwa narodowego, przez Adama *Wiszniewskiego*; Nowości z mechaniki gospodarskiej (z 4ma drzeworytami) od Redakcji: I. Powózka *Dargenta*; II. Konna motyka *Robinsona;* III. Walec do polewania *Pernoletta;* IV. Ulepszenia w żniwiarce *Burgesa* i *Keya*. Korrespondencje gospodarskie: Z Litwy przez Tomasza *Snarskiego*; z Wołynia, przez Michała *Sołtana;* z Grodzieńskiego, przez Faustyna *Łopatyńskiego;* z Proszkowa, przez *Settegasta*, i z Radomskiego, przez Andrzeja *Krigera* (z ryciną). Nowiny i ogłoszenia gospodarskie.

Dnia 12 b. m. odbyły się wybory uzupełniające poczet Członków Izby handlowej przemysłowej w Krakowie, oraz ich Zastępców. Obrani zostali, do oddziału Kupieckiego; na Członków: PP. *Kirchmayer* Wincenty, Abracham *Gumplowicz*, Jan Kanty *Hahn*, Edward *Klug*; na Zastępców: PP. Jan *Niklewicz* i Józef *Jahn*; do oddziału przemysłowego na Członków: P. Teodor *Baranowski*; na Zastępców: PP. Andrzej *Kurkiewicz* i Apolinary *Welczowski*.

Xże *Morny* jest nie tylko znakomitym dyplomatą, finansistą, miłośnikiem sztuk pięknych i posiadaczem znakomitej galerji obrazów, ale zarazem i autorem dramatycznym; niedawno bowiem w kółku zaufanych przyjaciół czytał komedję własnego utworu, która miała zyskać pochwały. Czy były zasłużone, czy też wywołaane pochlebstwem powiedzieć nie umiemy.

Wiadomości Zagraniczne.

AMERYKA. *New-York, 3go Marca.* — Otrzymano tu wiadomość, że Jenerał *Meade*, przeszedł Rapidan, i posuwa się ku miastu Richmond. Jenerał *Sherman*, cofa się ku Vicksburgowi, Jenerał zaś skonfederowanych *Longstreet*, zmierza do Wirginji. Głoszono w New-York, że wojska związkowe zostały odparte pod Dalton. (St: Anz:).

ANGLJA. *Londyn, d. 11 Marca.*— *Times* w artykule dziś ogłoszonym doradza Duńczykom stanowczo ustępstwo, dowodząc że obecnie Państwo to może jeszcze zawrzeć pokój, nie wystawiając na szwank swego honoru i swych interesów, gdy tymczasem inaczej rzecz się będzie miała wrazie dalszego prowadzenia wojny.— Na pomnik dla zmarłego Ministra wojny Sir Gorge-Cornevall *Levisa*, nadesłano 60 planów, komitet jednak w tym przedmiocie uorganizowany dał pierwszeństwo planowi P. John *Gibbs*, tutejszego budowniczego. Kolumna do 70 stóp wysoka, ma być ustawioną na wzgórzu pod New-Radnor, mającem interes historyczny.— Robotnicy kopalni węgla i żelaza w Walji, zaczynają domagać się podwyższenia zapłaty. Właściciele jednak myślą stanowczo oprzeć się temu żądaniu. (N. Pr: Ztg).

FRANCJA. *Paryż, 11go Marca.* — Wspominaliśmy już o okólniku P. *Drouyn de Lhuys* dotyczącym projektu konferencji mających na celu pokojowe załatwianie sporu Duńsko-Niemieckiego. Minister oświadcza w tym dokumencie, że Francja nie ma potrzeby popierać tego projektu, zwłaszcza, że takowy nie zo-

stał jej przedstawiony przynajmniej w formie urzędowej. Projekt ten przesłany był Prusom, Austrji i Danji, a gdyby przez nie został przyjęty, miano dopiero zawiązać układy w formie zwyczajnej z Francją, Rossją, Związkiem Niemieckim i Szwecją. Propozycja ta, nie została odrzuconą przez gabinety Wiedeński i Berliński, ale kategoryczna odmowa w jakiej trwa dotychczas Danja przecięła wszelkie negocjacje. Z tego wszystkiego widać, że dotychczas nic się nie zmieniło w położeniu Xięztw nadelbiańskich, jakkolwiek są pogłoski, że między Francją i Anglją, toczą się układy co do wspólnego działania, jakiego wymagać może od pomienionych mocarstw dalszy obrot w tej kwestji. — (In: Bel:).

Ostatnie Wiadomości.

Telegram z Londynu datowany 15 b. m., donosi, że Arcy-Xiążę *Maxymiljan* wyjechać miał dnia tego przez Bruxellę z powrotem. Poprzedniego dnia Arcy-Xiążę odwiedził Królowę i przyjmował wizyty Xięcia i Xiężnej *Walji*, Xiążąt: *Nemours*, *Joinville* i *Aumale*, Lorda *Clarendon*, P. *Gladstone*, oraz Posłów: Austrji, Belgji, Bawarji, Francji i Turcji.

Na posiedzeniu Angielskiej Izby Wyższej dnia 14go b. m., Xiążę *Somerset*, pierwszy Lord Admiralicji, interpellowany przez Lorda *Ellenborough*, odpowiedział: Rząd wie, iż trzy Austrjackie okręty wojenne wypłynęły z Malty ku Gibraltarowi i na Baltyk, ale dalszych doniesień w tym względzie niema.

W Izbie Niższej P. *Johnstone* zapytywał, czy rząd z powodu wojny Duńskiej wyda proklamację neutralności, tak jak to miało miejsce podczas wojen Włoskiej i Amerykańskiej. Adwokat koronny odpowiedział: Anglja, jako uczestniczka w traktacie Londyńskim, nie może bezwzględnie proklamować neutralności.— Lordowie *Palmerston* i *Russel* konferowali dziś z Królem Belgów.— *Patrie* na zasadzie korrespondencji Hamburgskich zapewnia, iż na radzie wojennej, do której należeli Feldmarszałek *Wrangel*, FMP. Baron *Gablenz* oraz pięciu Xiążąt z rodziny Królewsko-Pruskiej uznano niepodobieństwo wzięcia szturmem fortyfikacji Düppel i Fryderycji, i skutkiem tego postanowiono prowadzić regularne oblężenie twierdz pomienionych.

Podług *Hamburger-Nachrichten*, armja Duńska w Fryderycji musi się znajdować w dość smutnem położeniu, skutkiem forsownych marszów i wycieńczenia, przytem zniechęcenie zaczyna się szerzyć w szeregach. Niemcy zamierzają nałożyć kontrybucję na właścicieli ziemskich Jutlandji, w stosunku talara od beczki każdego zboża.— Z Neapolu donoszą, że gwardja narodowa z Avigliano zabiła rozbójnika *Nino-Nanco* i zniosła jego bandę. (St: Anz:)

DONIESIENIA.

Dziś rano ciepła stopni 0. Wczoraj w południe ciepła st: 7. Dziś rano wysokość wody na Wiśle stóp 7 c. 2. (Ubywa).

Kurs Giełdy Warszawskiej. — D. 16 Marca r. b.: za obligi skarbowe 100 rs. oprócz kuponu 4%, żądają rs. 83 k. 15½; za listy zast: 3go okresu oprócz kup: za 15 rs. żądają rs 13 kop: 96; za akcje Głównego Tow: Rosyjskiego dróg żelaznych, żądają rs. 113, dają rs. 112 k. 25; za akcje drogi żelaznej W.-W. za sztukę, żądają rs. 67, dają rs. 66 k. 75; za akcje drogi żelaznej W.-Bydg:, po rs. 100 i 500, żądają rs 84, dają rs. 83 kop: 50; za akcje Współki Żeglugi Parowej po rs. 100, żądają rs. 76. Wartość kuponu bieżącego od obligów skarbowych rs. 1 kop: 84⁴/₉₀ od listów zastawnych kop: 14.

Ceny Targowe Warszawskie. — Dnia 16 b. m. płacono: Za korzec pszenicy od rs. 3 k. 82½ do rs. 4 k. 95; żyta od rs. 2 k. 12½ do rs. 2 kop: 25; owsa rs. 1 k. 57½; kartofli rs. 1 k. 42½. — Dnia 15 b. m.: za wiadro okowity próby 10tej płacono od rs. 1 k. 40¾ do rs. 1 kop: 47, za garniec od kop: 46 do k 48.

W Drukarni Kurjera Warszawskiego. — Za pozwoleniem Cenzury Rządowej.